

Verslag 80 jarig jubileum VVG d.d. 19-09-2015

Inleiding

Een klein beetje regen in de vroege ochtend, maar daarna een schitterende najaarszon schiep weertechisch de voorwaarde voor een geslaagde jubileumviering van de Vrienden van 't Gooi. Er was een programma opgesteld dat ruimte gaf aan educatie (over de zanderijen), ontmoeting (voor en na de lezing en tijdens de borrel) en bezichtiging van 't Gooi (met de busrit en wandelingen). Onze leden hadden dat goed gezien en tekenden massaal in op het programma. Meer dan 150 deelnemers (2x het beoogde aantal) genoten van de jubileumviering.

Mijn man en ik waren afgelopen zaterdag te gast op de lustrumviering van de Vrienden van het Gooi. Bij deze willen wij beiden u hartelijk danken voor deze geweldige dag. Uitstekend georganiseerd, interessante lezing van Sander Koopman, en tot slot nog een mooie bustocht langs de diverse zanderijen. We hebben dit alles enorm op prijs gesteld, nogmaals hartelijk dank.
Met vriendelijke groet, Lieke Weener

Dat is wel het beste compliment dat je als bestuur kunt krijgen, Vele deelnemers bedankten ons tijdens de dag ("dit is zo leuk, ik ga ervoor zogen dat de VVG er nog veel leden bij krijgt!") en ook daarna via de mail. Natuurlijk liep niet alles gesmeerd. De accommodatie, de boerderij Stadzicht aan het Naardermeer was een fantastische plek, de lunch en de verzorging daarvoor en daarna uitstekend, maar de speech van de voorzitter en de jurering van de fotowedstrijd is niet door iedereen gehoord. Helaas ontbrak een geluidsinstallatie. Ook de rondrit (met twee gigantische autobussen) door de Hilversumse villawijk het Nimrodpark was niet bedoeld (maar één afslag te vroeg). Het algemene beeld was een fijne bijeenkomst.

Lezing: De Gooise zandafgravingen

De heer Sander Koopman, lid van onze vereniging, maar ook zeer actief op allerlei dossiers in 't Gooi, hield 2 maal zijn lezing over de Gooise zandafgravingen. Eerder in 2008 schreef hij een tweetal artikelen over dit fenomeen, dat in 't Gooi op allerlei plekken zichtbaar is. Met meer dan 100 sheets presenteerde Sander de historische ontwikkeling, motieven en typologie van de afzanders alsmede het gebruik in het verleden en heden. Vervolgens ging hij in op een aantal gebiedsstudies, die met vele foto's werden verduidelijkt. 's Middags (tijdens de rondrit) werden de gebieden die van het ochtendprogramma bezocht en herkenden we de foto's weer.

Het zand is eeuwenlang een belangrijke grondstof van 't Gooi geweest. Vóór 1625 werd door boeren lokaal zand, grind en leem afgegraven voor het verbeteren van wegen en paden, huizenbouw e.d. Diverse kuilen op de Gooise heidevelden herinneren daaraan. Veel grootschaliger werden de afgravingen vanaf 1625, Toen werd concessie verleend aan (vooral) Amsterdamse notabelen die in 's-Graveland een perceel afgroeven, het zand gebruikten om Amsterdam op te hogen en met de winst daarvan een buiten in 's-Graveland bouwden. Vele delen van Amsterdam, b.v. ook een deel van de grachten, zijn gebouwd op Gooise grond. In 1674 werd door de Staten van Holland een resolutie aangenomen over de afzandingen rondom Naarden. Hoewel daarmee ook verdiend werd, was het motief tot afzanden militair strategisch. Nog zijn er tot 300 meter van Naarden vesting een aantal houten huizen terug te vinden. Deze dienden bij oorlogsdreiging afgebroken te worden, zodat vanuit Naarden er een vrij schootsveld was, en de vijand zich niet ergens kon verschuilen. Vanwege het gewin is er na 1835 richting Blaricum en Huizen veel meer afgezand. Rondom Naarden zijn nog enkele afzandingen (met het specifieke slotenpatroon) te herkennen. Maar ook het Bussumse Brediuskwartier en het Mouwtje zijn afzandingsgebieden. Na 1850 ontstonden nog diverse grote afzandingen, zoals de zanderij Cruisbergen, de zanderij Crailoo en het complex Rijsbergen / Oostermeent. Dat laatste terrein is vooral aangewend voor de zandkalksteen industrie, terwijl Crailoo

de afgraving van de Spoorwegen was. Diverse treinverbindingen, maar ook een aantal snelwegen liggen op Goois zand. Uiteindelijk is de zandwinning in de jaren 70 van de vorige eeuw beëindigd. De meeste oude zanderijen hebben inmiddels andere bestemmingen gekregen. Tussen Naarden en Huizen werden vele zanderijen tuinderijen. Maar ook is er veel woningbouw gerealiseerd op oude zanderijen. De laatste jaren wordt er ook 'nieuwe natuur' gemaakt op oude zanderijen. Voorbeelden daarvan zijn Crailoo en Cruisbergen. De volledige presentatie van Sander Koopman is te vinden op onze website (zie het nieuwsitem van 8 oktober 2015).

Rondrit door 't Gooi langs de Zanderijen

Na 2 lezingen, een verkwikkende uitstekend verzorgde lunch en wat wandelingetjes rondom Stadzicht, was het tijd voor de bustocht. Met een tweetal dubbeldeks bussen werd het gebied verkend waarover Sander Koopman 's morgens had verteld. Via Naarden, met zicht op de schootsvelden ging de tocht naar Oud-Valkeveen. In de tocht daarheen werden vele zanderijen gezien. De eerste wandeling over de Oude Huizerweg ging naar een zeer herkenbare zanderij, midden in het bos, thans in gebruik als weiland. De tocht werd vervolgd naar Cruisbergen, via Bussum (Brediuskwartier en Mouwtje). Cruisbergen heeft inmiddels zijn 4de bestemming. Van woest gebied tot afzanding met een villa, daarna jarenlang de kwekerijen van Sikking en de rozenkwekerij van de Wilde en tegenwoordig een nieuw plas/dras natuurgebied gemaakt door GNR. De 150 deelnemers bezochten het gebied, ontdekten nieuwe plantjes en een aantal kon de uitleg van Edwin Klomp volgen en waarderen. Verder ging het, langs Crailoo naar Jagtlust in 's-Graveland (op de grens van Hilversum). Ook hier is uitgestapt. Zeer herkenbaar waren de twee fasen waarin de afzanding in dit gebied heeft plaatsgevonden. Vervolgens keerden we via 's-Graveland en Bussum terug naar Stadzicht.

Speech van de voorzitter Johan Jorritsma

De voorzitter feliciteerde de leden met hun tachtig jarig jubileum. Want bij een vereniging zijn de leden de eigenaar en de baas. Hij was blij met de grote belangstelling en verheugd over het plezier dat de vele leden vandaag met elkaar over het fantastisch Gooi hadden. Het is toch veel leuker om met elkaar te genieten van het mooie dat onze omgeving te bieden heeft, dan te moeten strijden om de waardevolle elementen van onze regio te bewaren. Maar ook is één van de redenen van ons bestaan als VVG. Johan Jorritsma schetste de ontwikkelingen van de VVG de afgelopen 80 jaar. Opvallend vindt hij de bevolkingsgroei die tot stads- en dorpsuitbreidingen heeft geleid. Als je de kaart van het Gooi uit de jaren 60 naast de huidige kaart legt zie je hoe sterk die verstedelijking is geweest; de Gooise dorpen liggen nu grotendeels aan elkaar geplakt. Een "illusie landschap" zoals oud-CdK Roel de Wit het ooit heeft genoemd. De educatieve taak de VVG van oudsher ook heeft wordt op dit moment met verve ingevuld door onze onvolprezen Gooise Natuurwacht. Dat educatie een belangrijke taak is en blijft wordt volgens de voorzitter onderstreept door het feit dat in de afgelopen jaren de VVG een tweetal legaten verkregen heeft, één van mevrouw Sluiters, al een paar jaar geleden en één van Wim Binnendijk, vorig jaar. Educatie en ledenwerving worden en blijven belangrijke taken voor de Vrienden van 't Gooi. Het voornemen om via een studie beleid te bepalen over zanderijen én de ledenwerfacties vragen om support van de leden. De voorzitter roept hen hiertoe op. De volledige speech van de voorzitter is te vinden op de website van de VVG,

Lustrum foto wedstrijd 'Zó mooi in het Gooi'

Erik van Wijland, die met Thijn Westermann, Robert Knoth de jury van de fotowedstrijd vormde besprak de inzendingen. We waren natuurlijk zeer benieuwd en u intussen ook. Het werden 39 foto's afkomstig van 13 inzenders. We waren vooral benieuwd hoe u het motto zou interpreteren. Er zijn geen voorwaarden aan verbonden anders dan: stuur een zelfgemaakte foto in van wat u het mooiste plekje vindt van het Gooi. Het gaat dus om een mooi plekje. Ondertussen worden alle foto's op het grote scherm vertoond. De uitslag is 3 eervolle vermeldingen, die allen een boek ontvangen en een drietal prijswinnaars. Het volledige juryrapport is te vinden op de website van de VVG bij het nieuwsitem van 22 september 2015.

Aan een plezierige jubileumbijeenkomst van echte "vrienden van het Gooi" kwam een eind. Binnen het bestuur worden de mogelijkheden gezien om vaker en meer van dit soort bijeenkomsten te gaan organiseren. Het voldoet aan de educatieve doelstellingen en het is het nog leuk ook. Leden van de vrienden die het bestuur daarbij willen helpen, meldt u aan via info@vriendenvanhetgooi.nl

Hans Hoes 11-10-2015